

Kaupunginhallituksen työllisyysjaosto 24.02.2025

Työllisyyspalvelujen siirto ja tilanne

Valmistelijat / lisätiedot:
Sipilä Hilla-Maaria
Kyllönen Merja
Niskanen Annamari
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyysjaosto merkitsee työllisyyspalvelujen siirron ja palvelujen tilanteen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Työvoimapaalvelut siirtyivät kuntien peruspalveluiksi 1.1.2025 alkaen. Julkisten työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu siirtyi työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille, ja TE-palveluista tuli osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä (Laki työvoimapaalveluiden järjestämisestä 380/2023). Kunnille muodostui uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtionosuudessa (VOS). Uudistuksessa kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta laajeni.

Uudet työllisyysalueet

Valtakunnallisesti työllisyysalueita muodostui 45, joista Uudellemaalle yhdeksän. Espoo ja Kauniainen muodostivat yhteisen työllisyysalueen, jossa kaupunkien välillä solmitun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti toteutetaan järjestämislain (380/2023) mukaiset työvoimapaalvelut ja työikäisten maahanmuuttajien työllistymiseen tähtäävät kotoutumisen edistämisen palvelut (681/2023) sekä niihin liittyvät tehtävät. Vastuukuntana toimii Espoon kaupunki.

Espoon työllisyyspalvelut palvelevat Espoon ja Kauniaisten työnhakijoita sekä alueen työnantajia. Kunnan tai työllisyysalueen työvoimaviranomaisen tehtäviin kuuluvat muun muassa työnvälityspalvelut, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut, valmennus, työvoimakoulutus sekä muutosturvakoulutus. Uusina tehtävinä työllisyyspalveluille siirtyi ELY-keskuksesta koulutukset ja taloudellisten tukien maksatustehtävät. Lisäksi kunnan työllisyyspalveluissa voi olla muita työllistymisen edistämisen palveluita, joilla halutaan lisätä kunnan elinvoimaa.

Rahoitusmalli

Uusi rahoitusmalli toimii työllisyyden edistämisen kirittäjänä. TE-palvelujen järjestäminen on kunnille uusi valtionosuustehtävä, ja palvelujen rahoitus perustuu kunnille myönnettävään valtionosuusrahoitukseen (VOS). TE-uudistuksen yhteydessä valtionosuuslakiin (1704/2009) lisättiin kaksi uutta laskennallista valtionosuuskriteeriä (18–64 –vuotiaiden ikäluokka ja työttömien määrä), joiden perusteella valtionosuutta kohdennetaan työvoimapalveluihin. Valtionosuuslakiin lisättiin uusi 31 a § valtionosuuteen tehtävästä lisäyksestä, jolla rahoitusvastuun laajentuminen korvataan kunnille. Kunnilla on mahdollisuus vaikuttaa työttömyydestä aiheutuviin kuluihin omilla palveluratkaisuillaan.

Espoon työttömyysturvakustannukset ovat nousseet uuden kannustinmallin myötä. Mallissa kunnilla on osittainen maksuvastuu kaikista etuuslajeista: ansiopäivärahaa saavien perusosasta sekä peruspäivärahasta ja työmarkkinatuesta. Maksuvastuu määräytyy maksupäivien kertymän perusteella ollen 0–99 pv 0 %, 100–199 pv 10 %, 200–299 pv 20 %, 300–399 pv 30 %, 400–699 pv 40 % ja yli 699 pv 50 % työttömyysturvasta. Vain työttömyysetuuden loppuminen päättää kuntien maksuvastuun ja myös palveluaika kerryttää etuuspäiviä. Uusi työttömyysturvavastuu kattaa kaikki etuudensaajat ja vastuu alkaa aiemmin sekä kertyy nopeammin. Työllisyyspalveluiden tehokkuudella ja vaikuttavuudella vastataan osittain työttömyysturvakustannuksiin. Työttömyysturvakustannusten vähentämiseen vastataan työvoimapalveluita laajemmilla työllistymistä edistävillä toimilla. Tarvitaan eri osapuolten yhteistyötä, jossa työnantajat, koulutuksen järjestäjät ja hyvinvointialue ovat keskeiset toimijat.

Uuden organisaation ja palvelutoiminnan käynnistäminen

Espoo otti julkisten työvoimapalvelujen järjestämistehtävän hallitusti vastaan tammikuussa. Palvelut Espoon ja Kauniaisten työnhakijoille ja alueen työnantajille ovat käynnistyneet vilkkaasti ja ilman suurempia häiriöitä. Keskiössä vuoden vaihteessa oli henkilöstön ja palvelutoiminnan siirtyminen sekä asiakkaiden palvelujen turvaaminen. Keväällä 2025 painopiste on uuden organisaation, toimintamallien ja käytäntöjen vakiinnuttamisissa.

Työllisyyspalvelujen hallinnollinen organisoituminen perustuu Espoon kaupungin johtamisrakenteen mukaisesti tulosityksikömalliin ja uusi työllisyyden tulosityksikkö toimii osana elinvoiman tulosaluetta. Tulosityksikköä johtaa työllisyysjohtaja ja siellä työskentelee n. 350 henkilöä, joista suurin osa asiakastyössä palvelee niin työnhakijoita kuin työnantajia. Kevään aikana asiakaspalvelua vahvistetaan edelleen rekrytointien myötä. Lisäksi tulosityksikkö vastaa erilaisista työvoimaviranomaisille kuuluvista hallinnollisista tehtävistä, kuten tukien maksatuksista ja koulutuspalvelujen koordinoinnista. Lisäksi tulosityksikössä kehitetään palveluja ja luodaan tietopohjaa tuloksettaalle johtamiselle. Tulosityksikön tukipalvelut tuottaa Espoon kaupungin konsernihallinto.

Työnhakija-asiakkaita siirtyi vuodenvaihteessa Uudenmaan TE-toimistolta Espoon kaupungin vastuulle noin 30 000. Asiakkaat siirrettiin Espoon kaupungin asiantuntijoiden vastuulle heti 2. tammikuuta, ja henkilökohtainen asiakaspalvelu käynnistyi suunnitellusti loppiaisen jälkeen 7. tammikuuta. Vuodenvaihteen juhlapyhät ja valtion Kehäkeskuksen asiakastietojärjestelmän palvelukatkot ruuhkauttivat asiakaspalvelua tammikuussa, mutta ruuhkat ovat tasaantuneet.

Työnhakijat hyödynsivät matalan kynnyksen neuvontapalveluita tammikuussa runsaasti. Neuvontaan tuli yli 9 000 yhteydenottoa, joista käyntejä palvelu- ja neuvontapisteillä oli 3 000, puhelinsittoja 2 500 ja sähköpostiyhteydenottoja 3 800. Työnhakijoiden kysymykset liittyivät erityisesti työnhaun aloittamiseen, työttömyysturvaan, asiointiin ja työnhakuun. Työnhakijoilla oli suuri tarve työnhaun neuvonnalle tammikuussa, ja neuvontapalvelujen jonot purettiin työjärjestelyillä. Työjärjestelyin pystyttiin myös tasaamaan henkilöstön työkuormitustilannetta. Henkilökohtainen asiakaspalvelu tammikuussa oli ruuhkainen, ja asiakaspalvelu oli joitakin päiviä suljettuna vuodenvaihteessa.

Henkilöasiakkaille tarjottavien koulutuspalvelujen osalta merkittävimpinä ovat kotoutumiskoulutukset ja valmennuspalvelut, joita hallinnoidaan yhdessä Helsingin ja Vantaan kanssa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Palvelut ovat siirtyneet sujuvasti ja asiakkaat ovat päässeet jatkamaan ja aloittamaan palveluissa vuoden vaihtuessa siirrosta huolimatta. Taloudellisten tukien osalta maksatus on aloitettu ja valtiolta siirtynyttä palvelujonoa on saatu purettua.

Tammikuussa käynnistyi myös työnantajien neuvonta. Kaupunkien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Espoo, Helsinki ja Vantaa palvelevat jatkossa työnantaja yhteisen palvelukanavan kautta kotikunnasta riippumatta. Yhteydenottoja tuli tammikuussa yli 1000 ja ne liittyivät erityisesti muutosturvaan, starttirahan ja palkkatuen hakemiseen ja maksatukseen. Työnantajapalveluiden alkuvuosi on ollut aktiivinen, ja työnantajapalvelut ovat järjestäneet useita rekrytapahtumia. Työllisyyspalvelut palvelevat työnantaja osana Business Espoo -verkostoa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Työllisyyspalvelujen siirto ja tilanne

Tiedoksi